

MINNISPUNKTAR TIL ÍSLANDSDEILDAR

af norrænum samráðsfundi landsdeilda IPU í Reykjavík 22. september 2017.

Af hálfu Íslandsdeildar Alþjóðþingmannasambandsins (IPU) sóttu fundinn Birgir Ármannsson, formaður, Birgitta Jónsdóttir, varaformaður og Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir auk Örnú Gerðar Bang, ritara Íslandsdeildar. Fundurinn var haldinn til undirbúnings þátttöku í 137. þingi IPU í Pétursborg 14.-18. október 2016. Hér á eftir fer stutt yfirlit yfir helstu málefni sem voru til umræðu á fundinum. Birgir Ármannsson, formaður íslensku landsdeildarinnar, stýrði fundinum.

Fyrsta mál á dagskrá var umræða um niðurstöður vörðings IPU í Bangladess í mars sl. og annarra ráðstefna og funda sem nefndarmenn hafa sótt á vegum IPU-þingsins síðustu sex mánuðina. Þá greindi fulltrúi norræna hópsins í framkvæmdastjórn IPU, Gunvor Eldegard, frá áherslum og umræðum framkvæmdastjórnar og stýrihóps tólfplús-hópsins. Þar var m.a. rætt um framboð tveggja kandiðata til forseta IPU en nýr forseti verður kosinn á haustþinginu í Pétursborg. Tvær konur er í framboði og eru þær báðar frá landfræðihóp Suður-Ameríku. Þær kynna sig fyrir nefndarmönnum á fundi Tólfplús-hópsins í Pétursborg og vildu nefndarmenn ekki taka afstöðu til framboða þeirra fyrr en eftir þá kynningu.

Á síðasta þingi IPU var tekin ákvörðun um að þiggja boð Rússa um að halda næsta haustþing í Pétursborg. Skiptar skoðanir voru meðal nefndarmanna um málið í ljósi átakanna í Úkraínu og innlimunar Krímskaga í Rússland. Norræni hópurinn var almennt á móti því að halda fundinn í Pétursborg en þar sem ákvörðun hafði verið tekin ætla allar landsdeildirnar að taka þátt. Nefndarmenn ræddu um mikilvægi þess að koma inn á mannréttindabrot Rússa í ræðum sínum og vekja athygli á óánægju með framferði þeirra gagnvart Úkraínu.

Nefndarmenn voru sammála um mikilvægi þess að norrænu ríkin ættu fulltrúa á sem flestum fundum hjá IPU, ekki síst hjá ungum þingmönnum en sá umræðuvettvangur er mjög virkur og hefur vaxið á undanförunum misserum. Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir hefur tekið þátt í þeim fundum fyrir hönd Íslandsdeildar. Þá tilkynnti sænski þingmaðurinn Krister Örnfjäder frá vinnu undirnefndar um fjármál IPU þar sem hann gegnir formennsku. Hann sagði fjármál IPU hafa verið eitt aðalumræðuefni stjórnarnefndar Tólfplús-hópsins síðastliðin ár með áherslu á niðurskurð sem hafði gengið eftir að mestu leyti. Örnfjäder gegnir einnig stöðu innri endurskoðanda IPU og greindi frá störfum nefndarinnar.

Enn fremur var farið yfir helstu umræðuefni haustþingsins og skiptingu þingmanna í fastanefndir. Umræðuefni fastanefndanna eru m.a. umræður um hlutverk þjóðþinga við að hafa eftirlit með aðgerðum vopnaðs herafla þjóðþinga sem tekur þátt í friðargæsluverkefnum Sameinuðu þjóðanna og hvernig virkja megí einkageirann við innleiðingu þróunarmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Einnig fer fram árlegur kvennafundur 14. og 18. október þar sem m.a. verða pallborðsumræður um það hvernig tryggja megí réttindi og framtíð kvenna og stúlkna í stríði og átökum.

Á haustþinginu fer fram almenn umræða um hvernig efla megí menningarlega fjölhyggju og frið með samræðum um trúarleg og þjóðfræðileg ágreiningsefni og hélt Pia Hansson, forstöðumaður Alþjóðamálastofnunar og Höfða friðarseturs, erindi um efnið og svaraði spurningum nefndarmanna. Hún sagði að þegar undanfarar átaka væru skoðaðir væri afar mikilvægt að taka viðvaranir alvarlega og bregðast fljótt við. Hlutverk þingmanna væri m.a. að bregðast við hatursáróðri og ögrunum, stuðla að friðaruppbyggingu í milliríkjaátökum og stuðla að auknu samstarfi milli þjóðþinga. Þá sagði hún mikilvægt að horfa til frumkvæðis og framtaks heimamanna í ferli og framkvæmd friðargæslu.

Undir lok fundar bauð formaður Íslandsdeildar IPU norrænu landsdeildunum til hádegisverðar í Pétursborg mánudaginn 16. október kl. 13.00. Þá tók formaður sænsku

landsdeildarinnar til máls og bauð nefndarmenn velkomna til norræns undirbúningsfundar í mars 2018 í Svíþjóð, en Svíþjóð tekur við formennsku í norræna hópnum eftir lok haustþingsins í Pétursborg. Tillögur um dagsetningu fundarins verða sendar til nefndarmanna fyrir áramót.

Birgir Ármannsson þakkaði fundargestum fyrir gagnlegar umræður og sagði frá fyrirhuguðum þingkosningum á Íslandi þann 28. október nk. Þær hefðu áhrif á þátttöku Alþingis í haustþinginu í Pétursborg en Birgitta Jónsdóttir mundi ein sækja þingið fyrir hönd Alþingis. Að lokum var rætt um framtíðarfyrirkomulag norrænu samráðsfundanna sem haldnir hafa verið tvisvar á ári, til skiptis í norrænu ríkjunum, til undirbúnings fyrir vor- og haustþing IPU. Voru nefndarmenn sammála um að núverandi fyrirkomulag væri ákjósanlegt, þar sem fundirnir væru haldnir í höfuðborg eða nágrenni viðkomandi formennskuríkis. Frekari upplýsingar og fundargögn fást hjá ritara nefndarinnar.